

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Безпека життєдіяльності та охорона праці

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: нормативна

Форма навчання: денна

Освітній ступень: бакалавр

Кількість кредитів (годин): 3 (90 год.: 16 – лекції; 18 – практичні; 2 - консультації; 54 – самостійна робота)

Мова викладання: українська

Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle

2. Інформація про викладача

ПІБ: Букатова Оксана Михайлівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: кафедра технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін

Робочий e-mail: bukatovaoksana@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: п'ятниця 15:00 – 16:00

3. Опис та мета дисципліни

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності та охорона праці» спрямована на формування знань для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та призвести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку; отримання знань щодо стану і проблем з охорони праці у ветеринарній медицині, особистої безпеки під час роботи з тваринами та проведенні ветеринарно-лікувальних заходів.

Особлива увага зосереджена на формуванні у майбутніх фахівців знань про стан і проблеми безпеки життєдіяльності та охорони праці в закладах освіти.

Знання та навички, одержані та засвоєні студентами у процесі вивчення курсу «Безпека життєдіяльності та охорона праці», будуть використані при вивченні низки дисциплін професійно-орієнтованого циклу знань, в процесах курсового і кваліфікаційного дослідження, а також в наступній виробничій діяльності.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання сучасних проблем і головного завдання охорони праці в закладах освіти та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах освітньої галузі; оцінки середовища перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства,

процедуру проведення моніторингу небезпечних ситуацій та обґрунтування головних підходів та засобів збереження життя, здоров'я та захисту працівників і учнів в умовах сучасного освітнього середовища; алгоритмів прийняття ефективного рішення щодо охорони праці в межах своїх повноважень; системи методів та інструментарію для моніторингу охорони праці на робочому місці; основ гігієни праці і виробничої санітарії; основ виробничої і пожежної безпеки; організаційно-правові заходи забезпечення охорони праці в закладах освіти.

2. *Уміння* орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення охорони праці в закладах освіти; впроваджувати в закладах освітньої галузі основні принципи державної політики з охорони праці (ст.4 Закону України «Про охорону праці»); використовувати соціально-економічні заходи і засоби, спрямовані на збереження здоров'я працівників освітньої галузі; подавати та обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення контролю за станом охорони праці і функціонуванням СУОП на підприємствах освітньої галузі; запроваджувати та вдосконалювати оточуюче освітнє середовище відповідно сучасних ергономічних вимог; аналізувати стан умов праці та визначати домінуючі негативні чинники з метою попередження виробничого травматизму та професійних захворювань.

3. *Комунікація* – організувати заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій; організувати навчання з питань охорони праці в закладах освіти у формі бесід, інструктажів, лекцій тощо.

4. *Автономність та відповідальність* – здатність вчитися упродовж життя та вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетентності; усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності; відповідальне ставлення до забезпечення охорони життя та здоров'я у трудовій діяльності.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Категорійно-понятійний апарат із безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Консультація (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модель життєдіяльності людини. 2. Головні визначення: життя, діяльність, здоров'я, безпека, небезпека, загроза, надзвичайна ситуація (НС), ризик. 3. Безпека людини, суспільства, національна безпека. 4. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. 5. Аксиоми безпеки життєдіяльності. 6. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с. 2. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с. 3. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. – 328 с.

<p>Практичне заняття (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модель життєдіяльності людини. 2. Головні визначення: життя, діяльність, здоров'я, безпека, небезпека, загроза, надзвичайна ситуація (НС), ризик. 3. Безпека людини, суспільства, національна безпека. 4. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. 5. Аксиоми безпеки життєдіяльності. 6. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Катренко Л.А., Пітсун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навчальний посібник, 2-ге вид., доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 205. - 304 с. 2. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 3. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Охорона праці в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 154 с. http://194.44.152.155/elib/local/630.pdf
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні положення Закону України „Про охорону праці” https://buklib.net/books/27053/ 	

Тема № 2. Природні загрози, характер їх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика природного середовища. 2. Небезпечні природні явища, їх класифікація. 3. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледиці. 4. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки небезпечних топологічних явищ: повеней, цунамі, маловоддя, зсувів, селі та ін. 5. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки небезпечних тектонічних явищ: землетрусів, вивержень вулканів та ін. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с. 2. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с. 3. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. – 328 с. 3. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Охорона праці в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 154 с. http://194.44.152.155/elib/local/630.pdf

<p>Практичне заняття (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки небезпечних космічних явищ: космічних випромінювань, падіння метеоритів та ін. Біологічні небезпеки. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). 	<ol style="list-style-type: none"> Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. – 328 с.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Інфекційні захворювання тварин і рослин. Регіональний комплекс природних загроз. Комплекс заходів із запобігання природних НС та організації дій щодо усунення їх негативних наслідків. 	

Тема № 3: Техногенні небезпеки та їх наслідки. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальна характеристика техногенного середовища. Небезпечні техногенні фактори та їх оцінка. Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Класифікація небезпечних хімічних речовин за характером впливу на організм людини. Фактори, що впливають на безпечність діяльності працівників. 	<ol style="list-style-type: none"> Д.В.Зеркалов Охорона праці в галузі : навчальний посібник. – Київ, 2011. – 551 с. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підручник. 2-е вид./ За ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2004. – 408 с. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
<p>Практичне заняття (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Комплекс робіт на об'єкті з попередження НС, локалізації та ліквідації їх наслідків за відомими алгоритмами, технологіями з урахуванням чинних галузевих норм і правил. 	<ol style="list-style-type: none"> Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV

<p>2. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Критерії переходу небезпечної події у надзвичайну ситуацію.</p> <p>3. Класифікація НС за причинами походження, територіальним поширенням та обсягом заподіяних або очікуваних збитків.</p> <p>4. Визначення потенційно-небезпечних об'єктів і територій.</p> <p>5. Об'єкти підвищеної небезпеки та класи їхньої небезпечності.</p>	<p>рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. – 328 с.</p> <p>1. ЗУ «Про загальну середню освіту» http://ru.osvita.ua/legislation/law/2232/</p> <p>2. ЗУ «Про освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text</p> <p>3. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Охорона праці в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 154 с. https://194.44.152.155/elib/local/630.pdf</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Ознайомитись із Законом України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту» і знайти в них пункти, в яких йдеться про охорону праці.</p> <p>2. Ознайомитись зі статтею 29 «Кодексу законів про працю України»</p> <p>3. Ознайомитись із п. 42 «Положення про загальноосвітній заклад освіти»</p>	

Тема № 4: Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Загальна характеристика соціального середовища. Небезпечні соціальні фактори.</p> <p>2. Види тероризму</p> <p>3. Антитерористичні критерії оцінки вразливості та підвищення стійкості роботи об'єктів підвищеної небезпеки.</p> <p>4. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини</p> <p>5. Фізіологічні та психологічні критерії безпеки людини.</p> <p>6. Професії підвищеного ризику</p>	<p>1. Д.В.Зеркалов Охорона праці в галузі : навчальний посібник. – Київ, 2011. – 551 с.</p> <p>2. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підручник. 2-е вид./ За ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.</p> <p>3. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.</p> <p>4. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с.</p>
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <p>1. Глобальні проблеми людства: глобальна біосферна криза, екологічна криза, ресурсна криза, мирне співіснування, припинення гонки озброєння та відвернення ядерної війни, охорона навколишнього природного середовища, паливно-енергетична, сировинна, продовольча, демографічна, інформаційна, ліквідація небезпечних хвороб.</p>	<p>5. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.</p> <p>6. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. – 328 с.</p>

Тема № 5: Законодавча та нормативна база з питань охорони праці.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Основні законодавчі акти про охорону праці. 2. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці. 3. Гарантії прав на охорону праці. 4. Соціальний захист потерпілих на виробництві. 5. Охорона праці жінок. 6. Охорона праці неповнолітніх. 7.	1. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. Львів: УАД, 2006. 336 с. 2. Запорожець О. І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. Основи охорони праці: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с. 3. Збірник примірних інструкцій з охорони праці для працівників під час виконання робіт у тваринництві. Київ: Основа. 2000. 128с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Основні положення Закону України "Про охорону праці". 2. Нормативно-правові акти з охорони праці.	1. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. Львів: УАД, 2006. 336 с. 2. Збірник примірних інструкцій з охорони праці для працівників під час виконання робіт у тваринництві. Київ: Основа. 2000. 128с.

Тема № 6: Навчання з питань охорони праці

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві. 2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб. 3. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці. 4. Стажування, дублювання та допуск працівників до роботи.	1. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. Львів: УАД, 2006. 336 с. 2. Запорожець О. І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. Основи охорони праці: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с. 3. Збірник примірних інструкцій з охорони праці для працівників під час виконання робіт у тваринництві. Київ: Основа. 2000. 128с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві. 2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб. 3. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці. 4. Стажування, дублювання та допуск працівників до роботи.	1. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. Львів: УАД, 2006. 336 с. 2. Запорожець О. І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. Основи охорони праці: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с. 3. Збірник примірних інструкцій з охорони праці для працівників під час виконання робіт у тваринництві. Київ: Основа. 2000. 128с.

Тема № 7: Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
---	--

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство в галузі гігієни праці. 2. Фізіологічні особливості різних видів діяльності. 3. Гігієнічна класифікація праці. 4. Мікроклімат виробничих приміщень. 5. Вентиляція виробничих приміщень. 6. Системи опалення. 7. Освітлення виробничих приміщень. 8. Вібрація. Шум, ультразвук та інфразвук. 9. Іонізуюче випромінювання. 10. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. Львів: УАД, 2006. 336 с. 2. Запорожець О. І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. Основи охорони праці: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с. 3. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навчальний посібник.2-ге вид., доп. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 304 с. 2. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. [Електронний ресурс] Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551 с. http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/D-V-Zerkalov-Ohorona-praczi-2011.pdf
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство в галузі гігієни праці. 2. Фізіологічні особливості різних видів діяльності. 3. Гігієнічна класифікація праці. 4. Мікроклімат виробничих приміщень. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Охорона праці в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 154 с. http://194.44.152.155/elib/local/630.pdf

Тема № 8: Електробезпека. Пожежна безпека.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. Види електричних травм. Причини летальних наслідків від дії електричного струму. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. 2. Сучасний стан щодо забезпечення пожежної безпеки. Основні причини пожеж. Поняття про пожежу. Класифікація пожеж. Небезпечні та шкідливі чинники, пов'язані з пожежами. 3. Комплекс заходів та засобів щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта. Засоби гасіння пожеж. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. Львів: УАД, 2006. 336 с. 2. Запорожець О. І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. Основи охорони праці: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с. 3. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навчальний посібник.2-ге вид., доп. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 304 с. 2. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. [Електронний ресурс] Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551 с.

<p>Практичне заняття (2год.):</p> <p>1. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. Види електричних травм. Причини летальних наслідків від дії електричного струму. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.</p> <p>2. Сучасний стан щодо забезпечення пожежної безпеки. Основні причини пожеж. Поняття про пожежу. Класифікація пожеж. Небезпечні та шкідливі чинники, пов'язані з пожежами.</p> <p>3. Комплекс заходів та засобів щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта. Засоби гасіння пожеж.</p>	<p>http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/D-V-Zerkalov-Ohorona-praczi-2011.pdf</p> <p>3. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Охорона праці в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 154 с. http://194.44.152.155/elib/local/630.pdf</p> <p>1. Основи електробезпеки (електронний посібник): http://bcpl.pto.org.ua/index.php/dopomoga/itemlist/category/430-tema-4-osnovi-elektrobezpeki</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Складіть таблицю: «Небезпечні фактори електричного струму»</p> <p>2. Складіть таблицю: «Первинні засоби пожежогасіння та їх характеристика»</p>	

Тема № 9: Надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2год.):</p> <p>1. Основні теоретичні положення.</p> <p>2. Втрата свідомості, травми.</p> <p>3. Термічні впливи.</p> <p>4. Особливі види травм.</p> <p>5. Отруєння.</p> <p>6. Захворювання, пов'язані зі зміною барометричного тиску.</p>	<p>1. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навчальний посібник. 2-ге вид., доп. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 304 с.</p> <p>2. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. [Електронний ресурс] Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551 с.</p>
<p>Практичне заняття (2год.):</p> <p>1. Основні теоретичні положення.</p> <p>2. Втрата свідомості, травми.</p> <p>3. Термічні впливи.</p> <p>4. Особливі види травм.</p> <p>5. Отруєння.</p> <p>6. Захворювання, пов'язані зі зміною барометричного тиску.</p>	<p>http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/D-V-Zerkalov-Ohorona-praczi-2011.pdf</p> <p>3. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Охорона праці в галузі освіти: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 154 с. http://194.44.152.155/elib/local/630.pdf</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготуйте електронну презентацію за темою практичного заняття (7-10 слайдів), тобто виберіть будь який вид нещасного випадка або травми і надайте їм характеристику, вкажіть причини виникнення та опишіть</p>	<p>4. Методичні рекомендації до практичної роботи з надання домедичної допомоги (електронний посібник) http://internal.khntusg.com.ua/fulltext/PAZK/UCHEBNIKI/36434.pdf</p>

надання першої долікарської допомоги саме в обраному випадку.	
---	--

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагиату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи або підсумкового контролю є підставою для дострокового припинення складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться у формі тестування та включає 10 тестових завдань різної складності.

Зразок модульної контрольної роботи

Безпека життєдіяльності вивчає:

- а) засоби особистого захисту
- б) способи особистого захисту
- в) *основи захисту особистості
- г) інструменти захисту особистості

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою.

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-70	добре
51-69	задовільно
26-50	незадовільно
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	40 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на практичних заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу за ваговим коефіцієнтом 0,4	10 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи, який переводиться у 100-бальну шкалу за ваговим коефіцієнтом 0,1	50 балів (підсумковий контроль) – середньозважений бал оцінок здобувача вищої освіти, які він отримав за кожне з питань екзаменаційного білета, який переводиться у 100-бальну шкалу за ваговим коефіцієнтом 0,5
Мінімальний пороговий рівень	20 балів (поточний контроль)	6 балів (проміжний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

Оцінка виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю. Під час поточного контролю оцінюється робота студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в умовах ЄКТС в ІДГУ». http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja_pro-porjadok-ocinjuvannja-rivnja-navchalnyh-dosjahren-z-i-zminamy.pdf

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
----------------	--

Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань Максимальна кількість балів за виконання будь-якого з видів індивідуальних завдань складає 5 балів.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Тематика рефератів:

1. Актуальність дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці».
2. Основні етапи розвитку та проблеми забезпечення безпеки життєдіяльності та охорони праці.
3. Поняття сталого розвитку суспільства та його проблеми.
4. Функції, мета та завдання безпеки життєдіяльності та охорони праці.
5. Законодавство України про охорону здоров'я.
6. Законодавство України про охорону праці та пожежну безпеку.
7. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.
8. Управління та нагляд за безпекою життєдіяльності.
9. Визначення, причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій.
10. Організація життєзабезпечення населення в НС.
11. Забруднення атмосфери міст.
12. Забруднення міських приміщень.
13. Забруднення питної води в містах.
14. Шумове, вібраційне та електромагнітне забруднення міст.
15. Безпека поведінки людей в умовах міста.
16. Сучасні екологічні проблеми і здоров'я людини
17. Концепція сталого людського розвитку — основа науки про безпеку людини
18. Система «людина — навколишнє середовище» та її компоненти
19. Надзвичайні ситуації в сучасних умовах
20. Економічний аспект охорони праці.
21. Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру
22. Навчання населення з цивільного захисту
23. Єдина державна система запобігання надзвичайних ситуацій в Україні
24. Життєдіяльність населення в умовах надзвичайних ситуацій
25. Основа національної безпеки України

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться в тестовій письмовій формі, і складається з 10 тестових завдань різної складності. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить 10 балів (1 бал за правильну відповідь 1 тестового завдання).

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Результат екзаменаційного контролю (для усної або письмової форми) визначається як середньоарифметичне усіх оцінок (середньозважений бал) здобувача вищої освіти, які він отримав за кожне з питань екзаменаційного білета та додаткові питання екзаменаторів. Цей бал переводиться за 100-бальною шкалою, а визначений показник множиться на ваговий коефіцієнт 0,5 та округлюється до цілих.

Викладач

_____

(підпис)

Букатова О.М.

(ПБ)

Затверджено на засіданні кафедри технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін протокол № 1 від «01» вересня 2021 року.

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

Федорова О.В.

(ПБ)